

Death Valleyko harri ibiltarien misterioa argitu da... erdizka

PIRATE SCOTT-CC BY SA

KALIFORNIAKO Death Valley haranean bada Racetrack Playa izeneko laku bat, normalean idor badago ere aldiro urez estaltzen dena. Berriro lehortzean, bertako harriek hainbat metroko bidaia egiten dute, arrasto garbiak utziz. Gertakaria azaltzeko hipotesi ugari eman izan da.

Azkenik, misterioa –haren zati bat– argitu dute bi ikerlari estatubatuarrek. Orain bi urte hasi zuten ikerketa, eta fruitua gutxien espero zuten bidetik iritsi zaie. 2011n hain-

bat harri markatu zituzten, eta 2013ko abenduan harri horien posizioa ikustera joan zirenean, lakuaren zati batean izotz geruza mehe bat zegoela ohartu ziren. Hasieran ez zioten eman garrantzi berezirik, baina goizaldean, bertan lo egiten ari zirela, hainbat kraskatako entzun ondoren ulertu zuten misterioa. Goizeko eguzkia izotza urtzen hasten bazen, eta une horretan haizea baldin bazegoen, harriak pixka bat mugitu egiten ziren. Fenomenoa askotan gertatuz gero, harrien arrastoa metro batzuetakoa izatera ailega zitekeen.

Harrietako batek 224 metroko bidaia egin zuen bi urtean, eta beste bat higitzen ari zela filmatu zuten. Hala ere, plazartutako hipotesiak ez omen du erabat balio ikerlariak markatuta zituzten harri guztien higadura azaltzeko. Beraz, misterioa ez dago erabat argituta oraindik. ■

Arau berriak EBko autoen emisioetarako

STEEVEN1-CC BY

IRAILAREN 1EAN Euro 6 araua sartu zen indarrean Europar Batasunean. 2009an Euro 5 ezarri zuen Europako Batzordeak: gasolinazko ibilgailuei oso muga zorrotzak ezarri zitzaizkien karbono monoxido, hidrokarburo eta nitrogeno monoxido emisioei dagokienez.

Oraingoan diesel motorrei eragingo die araudiak. Batez ere, mugak jarriko zaizkie nitrogeno monoxidoari eta haren eta hidrokarburoen arteko nahasketari: kilometroko 180 miligramotik 80 miligramora eta 230etik 170erakoak izango dira, hurrenez hurren, jaitsierak.

Esan gabe doa neurri horien bidez hirietako airearen kalitatea hobetu nahi dela, baina horretarako egungo ibilgailuen parteketa berri beharko da. Alegia, auto zaharrenak –eta hortaz, kutsatzaileenak– zirkulaziotik kendu. ■

Ur lurrinak berotegi efektua areagotzen du

Troposferaren goialdean gertatzen ari den ur lurrin kopurua- ren hazkundeak berotegi efektua uste baino gehiago areagotzen duela adierazi dute Hego Korea-ko eta AEBetako hiru unibertsitatetako ikerlariak, elkarrekin egin duten azterlan baten ondorio modura.

ttiki.com/79000
(Gaztelaniaz)

Gehiegizko pisuaren aurka, lapikokoa

Egunero babarrun, ilar, txitxirio edo dilista plater bat jateak ase- bete egiten du, eta horrek pisua- ren kontrol egokiagoa egitea errazten digu. Hala ondoriozta- tu dute behintzat Torontoko (Kanada) Unibertsitateko Medi- kuntza Fakultatean egindako ikerketa baten ostean.

ttiki.com/79001
(Gaztelaniaz)

Ebolaren aurkako gerra galtzear, Mugarik Gabeko Medikuen ustez

Mugarik Gabeko Medikuek elkarteko buru den Joanne Liu doktoreak Nazio Batuetan adie- razi berri duenez, ebola epide- miari estatuek emandako eran- tzuna oso eskasa izan da, eta horren eraginez gero eta zaila- goa izango da gaixotasunaren aurkako borrokan aurrerapau- soak egitea.

ttiki.com/79002
(Frantsesez)

Babeslea: **iametza Interaktiboa**

ideia batetik errealitatera

web garapenak

multimedia

aholkularitza

edukiak

iametza
interaktiboa
www.iametza.com
T.943 37 67 16